

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iosephi Mariae Svaresii, Episcopi Vasionensis, Praenestes
Antiqvae Libri Dvo**

Suarès, Joseph Marie

Romae, 1655

De Reliquijs S. Agapiti, & aliorum SS. Pr[a]enest[a]e. 6 [i. e 5]

urn:nbn:de:hbz:466:1-11894

*De Reliquijs Sancti Agapiti, & aliorum
Sanctorum Præneste.*

CAPVT V.

ACRIS ossibus Sancti Agapiti delatum honorem in ipsis Ecclesiæ incunabulis neminem latere potest, illius etenim caput Præneste asportatum fuit, missumque Theodosio Imperatori Bisuntium, seu Vefontionem (ea in Gallia Metropolis est Sequanorum, quos Burgundos nunc vocant) agente Galla Placidia Valentiniani Augusti Tertij matre, Sanctusque Celidonius Archiepiscopus Bisuntinus XV. in medio choro superioris Ecclesiæ Sancti Stephani (Cœmeterium Archiepiscoporum dicitur) erecto ibi altari, & grandibus aduolutis saxis Lipsana, seu pignora veneranda recondidit, diù post inuentum caput Sancti Agapiti ab Hugone Primo Archiepiscopo die XX. Aprilis, qua & colitur ibidem, atque à Sancto Leone Papa intra maius Altare Sancti Agapiti nomine insigne fuit repositum. Vvaltherus profectò seu Galtherus XLVII. Archiepiscopus ope Sancti Agapiti mirabiliter curatus legitur. In Latiensi Cœnobio ad Helpiam fluuium non procul ab Auenna oppido Hannoniæ, veneratio Reliquiarum Sancti Agapiti Martyris anno ætatis XV. Præneste pro fidei constantia iussu Aureliani Imperatoris diris cruciatibus necati die XVIII. Augusti celebratur. in sacrario Agrippinen-

sis

Chiffet. Vefontion, sacr. par. 2. nu. 15. die 18. Aug.

el. lib. lect. ecc. s. Ioann. & s. Steph. Chiffet. in Valthero nu. 47. plurib.

And. de Saufay in Marc. Gall edit. Paris. 1637. à Rob. Steph.

fis Ecclesiæ, seu in Cemeliarchio Summi Templi
 Colonia colitur brachium Sancti Agapiti Martyris
 Prænestini. eadem die vt R.P. Odo la Motthe Bene-
 dictini Ordinis lumen, virque multiplicis eruditio-
 nis, quem acerba mors rapiens præclaros conatus in-
 terrupit, per litteras mihi affirmavit. Ioannem ta-
 men de Vitellensibus Cornetanum Patriarcham,
 Alexandrinum eversa Præneſte caput Sancti Agapi-
 ti tranſtulisse in patriam, donasseque ibi ſodalitio,
 seu Conuentui Patrum Franciscanorum aſſeritur in
 Epigraphe ſigni argentei, seu thecæ An. MCDXXXV.
*ipſe Iulius Secundus Pont. Max. caput illud excuſo ad
 viuam effigiem argento recluſit, & veniam largitus eſt
 anno MDIII.* exſtant apud eoſdem Franciſcanos in
 arcula argentata Sancti Agapiti varia oſſa. in Eccle-
 ſia Corneti Cathedrale Sanctæ Margaritæ dicata
 theſaurus eſt opulentiffimus Reliquiarum, quas ve-
 luti ſercula Triumphii ſui vnà cum tintinnabulis ma-
 ioribus, ſiue Campanis è deuicta Præneſte deuexe-
 rat Ioannes ille Vitellensis. Theſauri huius indi-
 cem exſcriptum è Cornetana Margarita (ita voca-
 tur Codex perantiquus, in quo chartæ omnes ad
 Corneti publicam rem ſpectantes relatæ calamo
 exaratae ſunt) quamquam ille index mixobarbaro
 ſtylo concinnatus ſit, ſubiicere viſum eſt.

*In nomine Domini amen. Anno à Natiuitate eiuf-
 dem MCCCCXLVI. Indictione IX. tempore Sanctiſſi-
 mi in Chriſto patris, & Domini Eugenij diuina pro-
 uidentia Papa Quarti, die verò XXII. Auguſti. hoc eſt
 Inuentarium omnium, & ſingularum Reliquiarum
 exiſtentium in Eccleſia Sanctæ Mariæ, & Sanctæ Mar-
 garetæ.*

*In primis in quadam caſſetta, ſeu caſſella, ſiue ar-
 cula cum duabus clauibus, quæ venerunt ex Ciuitate*

Pe-

*Pelestrina tempore Domini Ioannis de Vitellensibus de
 Corneto Cardinalis Florentini, & tunc temporis Aposto-
 licae Sedis Legati. Vnum pedestallum argenteum cum
 gangia (idest) maxilla Sancti Apostoli Philippi supra
 deauratum. Item vnum pedestallum argenteum super
 deauratum cum digito Beati Stephani Protomartyris,
 (sed error hic irrepfit nam in titulo legitur.) *λειφα-
 ρον Ματθ. Γεωργιου, seu Reliquia Sancti Georgij Martyris.*
 Item vnum pedestallum argenteum supra deauratum
 cum duobus dentibus Beati Pauli Apostoli, item quod-
 dam crystallum, seu vasculum e crystallo cum puluere
 corporis Beati Ioannis Baptista. Item quaedam Crux,
 in qua est de ligno vera Crucis; Item quoddam vas por-
 fideum, seu e marmore porphyretico, argento exornatum,
 supra deauratum, in quo sunt de Reliquijs Beati Bar-
 tholomaei Apostoli, item quaedam tabulata posita in qua-
 dam vexina, seu vettina, quasi vegetina, imperat ar-
 genti subito vegetem fabricari, canit ille, seu vrceo-
 lo, quem βόσινον vocabant olim Tarenrini, vt obser-
 uat ex Hesychio Salmasius, in qua sunt de Reli-
 quijs, scilicet de ossibus Sanctae Margaritae Virginis,
 Sanctae Luciae Virginis, Sanctae Barbarae Virginis, &
 Sancti Martini Episcopi, & Confessoris, & de Lacte
 Sanctissimae Virg. Mariae, & de ossibus Sancti Lau-
 rentij, Sancti Petri Apostoli, lac autem Beatissima Dei-
 parae crystallino guttulo inclusum est, de Reliquijs etiam
 S. Andreae Apostoli, & S. Thome Apostoli, de oleo S. Ni-
 colai Episcopi, & S. Georgij Mart. & S. Blasij Martyris.
 Item quoddam Crystallum cum ligno Crucis, item aliud,
 in quo est de Velo Beatiss. Dei Genitricis Virg. Item in
 quodam vase vitreo, siue Crystallino est de brachio S.
 Andreae Apostoli. Item quaedam B. Pauli Apostoli Crux,
 quam portauit praedicando Fidem Catholicam per uni-
 uersum orbem ex are Litoneo, siue orichalco fictizio, sed
 sup-*

Domnizo scilicet de vita
 Mathild. li. i.
 inde dogave-
 get. Barthol.
 Cuiac. Sal-
 mas. & Turn.

in not. ad hi-
 stor. Aug.

suppositam fuisse suspicor verè vice. *Item quoddam vas vitreum, in quo est de pera Iacob, de Sepulchro S. Marthæ, & de Reliquijs S. Ioannis Chrysofomi. Item in quodam panno serico est de arsuræ B. Laurentij Martyr. Item in quodam bosulo auoley, siue pyxide eburnea est de Lacte Beatissimæ Virginis Mariæ. Item in quodam cofino è corio sunt de Reliquijs B. Guarini Episcopi, & Confessoris, S. Stephani Papæ, & Mart. & XL. Martyrum, SS. Primi, & Feliciani, & Artemiæ Mart. Item quoddam vas vitreum, in quo sunt quædam velamenta SS. & de ossibus SS. quorum nomina non reperiuntur.*

pemptad.
Tiburt.

1. 2. de Imag.
& Reliq. c. 4.
& 5.
Basil in orat.
ad 40. mart.
Theod. l. 9. de
mart.
Ioan. Chryf.
in 1. quod
Christus sit
Deus.
in disquis.
Reliq.
Ferrar. in
Topogr. ss. in
Augia, & Cõ
stancia.
Faucher. in
Carolo M.
B. Rhenan.
lib. 3. rer.
Germ.
Seb. Munster
in Cosmogr.
Mart. Rom.
31. Janu. vbi
Card. Baron.

Haëtenus Index ille, ne verò quis proteruior forsitan exquirat; qui fieri possit, vt Sancti Agapiti Caput & Bisuntij apud Sequanos, & Corneti apud Ethruscos exstet, atque colatur, nec enim biceps erat; præterea Corpus Sancti Agapiti Romæ in præcipuo Sanctæ Mariæ de Consolatione altari quiescere affirmat Regius. quod hæreticis obgannientibus respondit eruditissimus, & Religiosissimus Cardinalis Bellarminus, & eiusdem Societatis, multiplicisque doctrinæ Ferrandus apponam; synonymia multos fuisse deceptos, adhæc varijs in locis non integra Corpora, seu Capita Sanctorum inueniri, sed partes eorumdem Corporum, atque Capitum diuisas, atque distributas, & à parte totum denominari. sic ossa Sancti Marci Euangelistæ in Augia maiore, seu diuite (Monasterium est Benedictinorum celebre, ac opulentum Richenavv vulgò dictum in insula lacus Veneti, seu Constantiensis in Sueuia Germaniæ Prouincia, cuius Abbas fuit Hatto Basileensis Episcopus, qui auctor Operum, quæ in Vaticano Codice 1145. continentur, certè Basileensi Episcopatu adhuc annexum est, in eoque sepultus iacet

iacet Henricus Foroiulienſium Dux, qui opes ingentes attribuit) vbi legitur Sequentia Sancti Evangelij ſecundum illum, intento ad Sancti Marci loculum digito, exſtare dicuntur, cum tamen Venetijs, vbi fuerunt Alexandrina ex Vrbe primaria Aegypti translata, in Eccleſia Cathedrale colantur. Sic Sancti Dionyſij Areopagitæ Lipſana Coenobitæ cognomines haud procul Lutetia Pariſiorum penes ſe aſſeruari gloriantur, Ratiſponenſes nihilominus in Bauaria Corpus Sancti Dionyſij ab Imperatore Arnulpho eò translatum anno 896. venerantur, & diploma proferunt Leonis Noni Pontificis Max. anno 1052. datum, ſeu Stephani Decimi anno 1053. (quod commentitium eſſe Rigordus docet) quo in templo Sancti Haimerani, ſeu Emerani Reginoburgi in Bauaria ſupraſcripti Dionyſij corpus requieſcere teſtatur; Caput certè Sancti Dionyſij Areopagitæ in Coenobio propè Lutetiam, Caput Sancti Dionyſij Corinthij in Eccleſia Pariſienſi ſancitum eſt exiſtere. Neue referam controuerſias Vienneniſium cum Arelatenſibus de Lipſanis Sancti Antonij Abbatis Aegyptij; Caſinenſium cum Floriacenſibus de Corpore Sancti Benedicti Monachorum Heſperiorum Patriarchæ, Vizeliacenſium cum San-Maximianis de Sanctæ Mariæ Magdalænæ Reliquijs, quas ſunt qui vindicent iniuſtiſſimè primùm Ephesijs, tum Constantinopolitanis, vt in Diſſertatione probaui; Beneuentanorum cum Romanis de Sancti Bartholomæi Apoſtoli oſſibus. Nonne Caput Sancti Ioannis Baptiſtæ Romæ in Sancti Silueſtri Monasterio delatum è Constantinopoli; Angeliaci in Gallijs Alexandria translatum, Auguſtæ Prætorix in ſinibus Subalpinorum, Lugduni, Ambianique anno 1206. à Vvalone deſiſſum eſſe dicitur, cum pars Cranij

S

miſſa

De geſt. Phil.
lip. Aug. an. 5.
Hier. Ziegl.
c. 24. Illuſtr.
vir. Germ.
Mar. Hiſp. to.
2. et. 9. c. 85.
& 93.
Henric. Panr.
in proſopog.
Card. Baron.
Annal. eccl.
an. 1052.
Auentin. in
Annal. Boio-
rum l. 4.
Raphael C.
ſtos Antuc
in effigie. 5.
Lucius plac.
cur. l. 1. tit. 2.
Cratiſius l. 4.
c. 15. Meer.
Ciac. vit. pör.
vet. edit.
Chron. Caſſi-
nen l. 2. c. 24.
Bibl. Floriac.
Cæſnoſtrad.
p. 2 hiſt. pro.
f. 109.
Card. Baron.
die 29. Aug.
in Marty. Ol.
Vvalſingham
in Hypodig.
Neuſtr.
Barrius in
Calabr.

missa ab Imperatore Copronymo ad Pipinum Regem Francorum Angeliaci, Romæ in Sancti Siluestri pars altera Cranij, Augustæ Prætoriam mentum, seu maxilla, eius pars Lugduni, alia itidem Septi in Calabria, facies verò excepto mento superiori vsq; ad partem frontis Ambiani afferuentur. Eodemque modò Sancti Agapiti Capitis, seu Reliquiarum pars Corneti, pars alia Capitis Bisuntij, altera Reliquiarum in Lætiensi Coenobio, altera Romæ in Sanctæ Mariæ Consolatricis exstare iure definietur. Ioannes de Vitellensibus Cornetum inuexerat (diruta Præneste) pretiosa ista Ceimelia, sed instaurata Præneste Præstantissimus Heros, & Eminentissimus S. R. E. Cardinalis, & Episcopus Prænestinus Marcus Antonius Columna Cranij partem reuexit, at Eminentissimus pietatis, & doctrinæ vindex Franciscus S. R. E. Cardinalis Barberinus Vicecancellarius (cum Prænestinus Principatus in Excellentissimi Principis Thaddeji fratris sui ditionem transisset anno MDCXXXIII.) *λείψανον μεγαλομάρτυρος Γεωργίου*, Reliquiam magni Martyris Georgij, fragmenta duo maxillæ Sancti Philippi Apostoli, dentem Sancti Pauli Apostoli cum ferculis argenteis deauratis, & insculptis insignibus Columnensium Principum, præterea fragmenta sex Reliquiarum Sancti Vberti Confessoris, Sanctæ Barbaræ Virginis, & Martyris, Sancti Martini Episcopi, Sanctæ Agathæ Virginis, & Martyris, atque Sanctorum Cosmæ, & Damiani, tibiam Sancti Agapiti cum duobus fragmentis, quatuor fragmenta Sancti Gordiani Martyris, tibiam Sancti Abundij cum duobus fragmentis, quæ ex Ecclesia Cathedrale, quæ è Coenobio Sancti Francisci recepta ex consensu Illustrissimi Domini Cecchinelli Episcopi; & Capitanei, atque Consulis, & Populi
Co.

Cornetani, me sedulam etiam nauante operam, iussit Prænesten reportari, quibus vicissim sacras alias Reliquias cum pegmatis, & ferculis argenteis arte summa elaboratis, & pretiosioribus dono dedit. in Sanctæ Crucis in Hierusalem Romæ in concha lapidea ex Indice refert Seueranus seruari corpus Sancti Cæsarij, item Sancti Anastasij Martyris, quod creditur illius, qui Martyrio Sancti Agapiti Prænestini interfuit, & Cornicularius dicitur, vnde consequitur eum ob Christi fidem Martyrio affectum, quod haud dubiè in Actis Sancti Agapiti exstabat, & nunc desideratur.

De 7. Eccl.

De Nomine, ac laudibus Sancti Agapiti.

CAPVT VI.

AGAPITI nomen Græcis idem quod Latinis dilectus significat; Agapetum enuntiandum plerique censent, sicut & paraclitum, sed non est nouum, & inusitatum vt in Græcum per i Latinum reddatur ob soni similitudinem, vt videre est in vocibus huiuscemodi Θεοδώρητος, Ἀγαπητός, & stilus, ἄπο τῆς σήλης deducitur, imò, & Heraclitus, qui Græcis Ἡρακλῆύτης, & Iconomus, qui οἰκόνομος, & Heptaticus, qui ἑπτάτευχος, sic ei, oi, & eu dipthongi Græcæ resoluuntur in i Latinum, paraclitus quidem, & Agapitus secundum accentum Græcum, non autem secundum quantitatem

Philelf. l. 13
ep. f. 163.Paschas. l. 5.
Disqu. Gall.
c. 19.Pontac. in
Chron. Euf.

Alicat. l. 9. c.

3. parerg. iur.

Polyd. Verg.

de inuen. rer.

Sidon. in An

them paneg.

vbi Sauro.

Iuo Carnot.

ep. 83. vbi Iu-

ret.

Novell. Ius

Tinian. Inter-

pret.

S 2 tatem